

MARCIUS TIZENÖTÖDIKE.

Kedd

172. szám.

Pest, october 3. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

A Marczius Tizenötödike politikai hirlap october—decemberi évnegyedre előfizetheti helyben egyedül a Kiadónál, 2 ft. 30 kr. postán mindennap borítékba küldve 3 frt. 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben egyedül a Kiadónál s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. fizettetek.

Pest October 3.

A város tökéletesen csendes. A boltok az első szükség tárgyak rakhelyeit kivéve mind zárva. Minden ipar és üzlet fol van függesztve.

Minden szem a dunántúli sereg felé néz.

E seregről egy szemtanu ki néhány napig oda kint volt, következő észrevételeket tesz.

A had seregben három elem vehető észre.

Először azok kiknek kívánata az, hogy Jella-sich a magyar hadserget megverje, ide jöjjön Pestre, s az 1848-diki törvényeket fegyver hatalmával megsemmisítse. Ilyen elem a mi hadseregünkben csak kevés létezik. Egy néhány swarzelb lélek, de ezek a jelen helyzetben nem igen bírnak befolyással, sem a hadsereg vezetésében, sem pedig az agitatio útján a kedélyek hova vezetésére nézve.

Ezen elem nincs organisalva, és sem látható sem láthatlan fővel nem bír.

A másik elem az: melly a csatát rettenetesen kerüli. Különösen oda fordítja gondját, hogy a sorkatonaság a ne tán előfordulandó ütközetekben minél kevésbé használtassék, hogy aztán az egész ügy békes uton egyenlíthessék ki, mi természetesen csak az 1848-diki törvények lényeges módosításával történhetik meg.

A szemtanu fájdalommal tapasztalta, hogy ilyen elem hadseregünkben szám szerint ugyan nem nagy, de annál hatalmasab hatás kör miatt, mellyel megbizalva vannak.

Ilyen elem a Batthyányféle olygarchia fractio. Erről sok minden félet tapasztalhat az ember, ha Mártonvásáron egy pár napot eltölthet, és ha nem tartozik azok közzé kiket az éljenzési hangok, a

czifra toasztok, s a roppant hazafiui phrásisok elragadnak.

A harmadik elem az, mellynek kívánata a pártütöket megverni, s aztán a győzedelem után számolni mind azokkal, kik a horvát berohanásának okai valának.

Ilyen elem a közvitézek s altisztek mindnyájan és egyenként. Egy jó rész a sorkatonasági tisztekből, s kevés kivétellel a honvédi tisztek.

Ezeknek fő embere Perczel Mór képviselő, a Zrinyi féle, most már három évre szegődött gyalog csapat ezredese.

A Batthyánisták szörnyen óvakodók kimondani szívök ohajtását. De a tettekre kell nézni s az okos ember eligazolhatik magában.

Azon elem ez, melly mindig a legjobbat mondja, azonban ha eljő a perc, mellyben határozatlan kell cselekedniök, a perc, mellyben félreismeretlenül ki kell lépniök, és tettel megmutatni mit éreznek: szépen elpártolnak a magyar ügytől.

Ilyen volt István herceg, ki néhány nappal az előtt, hogy elhagyta szülőföldjét, mellyben annyi népszerűsége volt, azt nyilatkoztatta ki, hogy ha a világon mindenki elhagyja e nemzetet, ő elhagyni nem fogja, s utolsó csep vérét a haza megmentésére fordítandja.

Ő ki elfogadta a küldetést, vezérteni a magyar hadat, és vérével is megoltalmazni, hogy e haza földjéből harc nélkül az ellenség egy talpalatnyit se foglalhasson el.

Ime ő hercegsége nem hogy az utolsó csep vérét oda adta volna a haza földje megoltalmazásáért, hanem hidegen itt hagyott minket, mi előtt nem csak saját fonséges, hanem csak egy harczosunk véréből is, egy csep elfolyt volna.

El ment Bécsbe alkudozni, s midőn nem alkudhatott meg, vissza se jött hanem megizente, hogy ő többet éretünk nem tehet.

Pedig tehetett volna tekintélyével, tehetett volna vérével. —

El ment — sokan sajnálják őt. Mi örülünk hogy az illy phrasis hazafiaktól könnyű módon megmenekültünk.

És csak azt kívánjuk, hogy mind azok, kik a szó székén, és a kormányi rendeletekben olly hazafiui dictioakat pattogtatnak, s az alatt minden küldetés nélkül Bécsbe mennek s ott hasztalanul az időt vesztegetik, mielőbb mondják meg hogy azon uton többet nem tehetnek s hagyjanak minket magunkra, kikre nézve nagy nyercemény az, ha nem vagyunk ámitatva, ha azok előtt is kik szeretnek amitatni világos lesz, hogy rajtunk magunkon kívül senki, de senki nem segíthet. —

Mártonvásáron a főhadi szálláson, October 2.

Szombaton este a képviselőház több tagjaiból álló vadászcsapat érkezett ide. Egy másik csapa pedig más nap reggel. A csapat a vezéri lak előtt felállítván Moga generalnak bemutatattatott ki őket örvendő fogadta.

Azt beszélük, hogy a csapat között egy pár nem-képviselő is van. A többi között a vezér is Szontag Gusztáv, sőt hogy még a Marczius szerkesztője is köztük volna —

Lássuk mit csinál itt e csapat.

A legjobb dolgokat. Először is tudván hogy minden legjobb a maga alapjában szemlégetni, bekvártélyozta magát a vezéri lak földszinti terebébe —

Nagyon jól van. Közelről jobban lát az ember mind mesziről.

Fegyver szünet volt. Mi a kifáradott hadseregnek jól esett.

Vasárnap reggel levén az idő a csapat tagja ki mentek a táborba.

Ez fekszik Mártonvásáron és Baracska között. Két falucska, melly között az első híres a Brunsvick család kastélyáról s gyönyörű kertjéről, a másik hogy az ottani birtokosok csinos bálakat szoktak adni, hova a pesti ifjuság annak idejében kiki rándolgotott. A két falu közel esik egymáshoz úgy szolván csak egy köztök elvonuló dombosság választja el az egyik helyet a másikatól.

A képviselők egyenként látogaták meg a csapatokat.

A lelkesedés, melly egyáltalában és keresztül kasul az egész hadsereg vitézei közt előmlik a szó teljes értelmében leirhatatlan. A historiában ehhez hasonlót csak a fiatal francia republica sergeiben találhatunk. Minek sok szóval ext leirni?

A képviselők közül Bernát József tünteté ki magát, ki a különböző bataillonok előtt a vitézekhez beszédeket tartott.

A hadseregben őt Kossutnak gondolták, mert úgy mond olly szépen s olly dicsőségesen csak Kossut beszélhet.

Bernát József csokolni való ember volt. E lapokban reá sok csipős forma megjegyzés fordult elő, de mind ez azon időkből, midőn e képviselő Batthyányféle politikát a Kossutával lényegileg ugyanazonosnak találván, azon parthoz körömszakadtig tartozott.

Ezen két politika e perczen teljesen elvált egymástól. Kisült hogy Kossut lelkében az volt mit e lapok Marczius óta predikáltak, s most Bernát József e pártnak egyik leghaszonvehetőbb tagja.

Némely bataillonoknál, hol zenészek voltak a képviselőket Rákóczi indulóval fogadtak.

Barátság költetett a sorkatonaság derék tisztjeivel, kik közül temérdek s temérdek tiszta lelkű hazafi van.

Az Erneszt zászlóalj parancsnoka: Győzei kapitány kit a legénység s tisztikar egy szívvel lélekkel őrnagynak kíván.

A Prinz von Preusen magyar zászlóval ellátott sorkatonaság, újon kinevezett őrnagya Szél sebben fekszik, egy golyó hasba találta a derék férfit, de sebe már nem látszik veszedelmesnek.

Ugyan ezen ezredből a másik zászlóaljban közdicséretben részesülő parancsnok Beck őrnagy, s még inkább eredeti magyar typosával Simon nevű kapitány.

Meg lehet hogy az ezredeket összetévesztettük, de midőn e sorok írója e vitézek között megfordult, egész ott léte alatt lelke folytonosan elragadtatásban volt.

Büszke ön tudat fogja el a lelket ha végig tekint a borsodi bataillonon, ha látja a Jászkunokat, a tolnaiakat, a győrieiket, gömörieiket, fehérieiket, kik september 29. olly hősiessé viselték magukat.

És mindenek felett a magyar tüzérek, — kik közül az alapító Mack, ki hogy még csak főhadnagy szügyenére válik azoknak, hogy őt azóta legalább őrnagynak nem tevék.

A huszárságból a legnagyobb rész a sereg szárnyain s elöl mint táboriszemek tevének szolgálatt, s azért őket a képviselők egy pár escadronon kívül nem igen látták.

Pest october 3.

Szólanunk kell a három napos fegyverszünetről.

Ez senkinek sem tetszett. A sereg fáradt volt, de a visszavonulás s még inkább a september 29-diki győzelem egy napot mindenesetre adott volna nyugalomra.

Szégyenítő volt, hogy nemzetünk dicső serege az absolutismus pártú szolgáit annyira megtisztelte, hogy velök becsületheli szerződésekre lépett.

A következő megmutatta, hogy kivel van dolgunk.

Jellacsich tegnapelőtt megszegte a fegyverszünetet.

Mártonvásáron levén a sereg, Jellacsich jobbára megmaradt előbbi posíciójában, a mint vasárnap délben tudósítás érkezik, hogy az ellenség megyen vissza Fehérvárra.

És utána nem sokára, hogy Fehérvárt elhagyva hirtelen nyugot felé tört, azon úton, melly Fehérvárról Győr felé vezet, és előcsapatjai érkeztek Móra, melly már a kijelölt vonalon kívül esik. —

Mi célja lehet, nem tudni, de gyanítani lehet. Tán Bécsbe szándékozik, hogy ott a constitutiót, az országgyűlést és szabadságot kikergesse, hogy aztán az osztrák császár ne legyen genirozva senkitől Magyarországon ellenében nyílt harcot

kezdeni. Vagy tán azért, hogy pénz és fegyver küldeményeit Ausztriából biztosabban s közelebb kaphassa.

Vagy talán azért mert meggyőződött, hogy ez uttal Buda Pestre nem jöhet, mert az most már phisice lehellen.

Sergeink erősek és győzedelmesek, a nép felkelés s önkényes nemzetőrök minden felül tömegben gyülekeznek.

Ugy halljuk, hogy sergeink a mártonvásári posíciót s egyenesen nyugotnak tartva holnapra az ellenséget vagy utol érik vagy háta megé kerülnek.

Reméljük, hogy e mozdulattal a sok mellék sereg is változtatandja fekvését. A Vasiak, Zalaiak és Veszprémiek sat. oldalról fognak közeledni s így e héten még pedig az elején ismét ütközetünk leend.

Elvárjuk azt is hogy a hiteszegett, s a fegyverszünet megszegésével katonailag gyalázatlan levő ellenséggel többé vezéreink semminemű harci egyekedésekre bocsátkozni nem fognak.

És így Jellacsich sorsa felett a végzet már határozott.

A csatáról. Sept. 30.

Szercsözöl! a tegnapi nap emlékezetben gazdag napja leend a nemzetnek — legyen bár eredménye akarmi is!

Szorongó kebelrel, csaknem a végsőkig kimerített testi erővel írom e sorokat; mert a valóság színezetén töprenkedem.

Ha minden napot el akarnék eseményeiben sorolni, mióta Jellacsich Siófokig nyomult ronda seregével, s mióta zászlóaljunk — a borsodi őrsereg — folytonosan előtte vonul vissza Buda felé: úgy felette hosszúnak kellene lennem.

Engedjétek meg, hogy nem többet mint a tegnapi napot rajzoljam némileg.

Pákozdi és Sukoró közt virradtunk fel táborunkkal Sz. Mihály napjára.

Jellacsich Fehérvárra dorbézolt már rablásnak indult csőcselék csordájával.

A hajnali ritka hangzású puska lövések üdvözölték az előőrsökön. — Kilencz óráig azonban semmi eredményt látni nem lehetett.

Az éjszakra vonuló pákozdi dombok oldalán a tolnai nemzetőrök csatározottak vonalban elszórtan.

Ekkor sűrűbb lövések riasztottak bennünket baloldaliakat rendre. — Egy negyed mulva hatalmas tüzelést hallánk, mellyre csak hamar megbődültek honvéd tüzérek 6 fontosai. . . S egy pár per. . . és halljuk, hogy a horvát kegyetlenül veretik a tolnaiak, honvédek, és tüzérek által s nyomul erősen vissza. Erre Rákóczival üdvözöltetek hátarról. A tüzelés azonban folytonosan tartott.

Tizenkettő után a baloldali csapatja is szemközt állt Jellacsichnak velünk. Egy pár pillanati szembenézés után ágyújával üdvözölt bennünket.

Szemközt mi álltunk velök, jobbfelől a honvéd, balfelől a régi tüzérség.

Huszárjaink előcsapatját kezdék a legsűrűbben ágyúzni. Egyetlen egy lovat lőttek ki alóluk.

Ekkor felénk bődült, de — nem talált 4-5 fontos ágyúja.

Megszólalt erre baloldali telepünk, s roppant menykőcsapásként verte őket vissza Pákozdra.

A határőrök vegyítve szörkankós szerbekkel roppant csoportban álltak a szőlő alatt elvonulva előttünk.

Mink az első század fele, egy patak árkokájába vonultunk, ezután előcsatárokként s 5-600 lépésre előkezdünk őket tüzelni.

Hevesen felelgettek vissza. . . roppant tüzelésben álltunk, mire a honvéd. egy — a régi tüzérség más oldalról rögtön felbontá golyóival s kartácsaival előretóduló rendüket. Az ágyúzás irítottató fenséggel orgonált közöttünk. A csata nagyszesü lön. Mi folyvást tüzelünk s tüzelteitük. Végre a horvát kegyetlenül golyóztatva a legfájdalmasabb jajgatások közt zavarodott összevissza.

Golyóink folyvást ütének őket.

Szétszortan lézengettek a szőlőkben, hol tüzérek golyói egyes kitűnő vörös köpenyeseket is földre terítének.

Napszállatkor csend lön. Az ellen megvetve.

Mi borsodiak, kik 9 nap óta folytonosan előtte álltunk, a mai ütközet szerencsés bevégezte Jellacsich táborának — a generalis által felváltani parancsoltatva. Ágyúink együtt s több gyalogsággal helyünkről elmozdítottunk. Mentünk, de nem tudtuk hová. — A szőlők közé érvén hátra hagyott táborunkban rögtön mondhatni egy pillanat alatt iszonyu tüzelés s két ágyú lövés történik, tízezer lövésnél több történt!

S mi volt ez? A Vázagyalogság s többen Huszárjaink s honvédeink ellen tüzelnek. . .

Én nem gyanusítok. Itéljenek folytán a közönség. Sok huszár és honvéd eset ez este áldozataul.

Roppant zavar lön, s Mártonvásárig az éjjel meg se álltunk. Itt mi történend velünk, majd elmondón.

Tóth Endre.

Pest oct. 3.

Örvendetes hírt mondok ti néktek. . .

Tegnap este hoztuk Pestre azon 600,000 pft. melly Bécsből a Jellacsich csordájának küldettett, de táborunk fekvése miatt a felakasztott Zichy grófnak szállítván, ennek elfogatása után kezünkre került.

Ezen roppant öszvegre Jellacsichnak már october 1-ső napján kerülhetlen szüksége volt, e nélkül embereit egy órára lefizetheti. S most . . . servus Jellacsich.

Mint tudva van Jellacsich tábori szerei Pécsnél már elfogadtak, jelenleg pedig egy fillérje sincs, mi miatt olly zavarban van, mint a harcz terén hitelesen hallottam, hogy emberei sirva jaj veszékelnék.

Az isten ostora ha késik is, el nem maradhat

s annál erősebben sulyt, mentül jobban érdeme-síti arra valaki magát.

A harc terén lévén, nem tudom ha önök a Zichi elfogatását hitelesen tudják e már, ha nem, röviden és biztosan elöadni megkísértem.

Zichi egy kapitány testvérjével jószágáról felpakolt kocsiiban Fehérvár irányában akart utazni. Elő-őreink által megállítván, kérdéseikre mindég a kapitány Zichi felett. S már már elbocsátattak, midőn a felakasztott Zichi gögös természetére szerént felpattan, s pisztolyaihoz nyúlt.

Az elő-örök csupán ezen a vakmerő ellentállásért a Lórei táborba kísérik, — hol is Görgey őrnagy ur. vizsgálatot tartva a Jellacsichai érintkezésbe lételet bizonyító oklevelekre talál.

A hadi törvényszék tüstént osze ült és Zichi elfogatásától számítandó 5 óra alatt bitón függött.

Megfoghatlan az emberi szív és lélek. Zichit bátorsága végperczéig el nem hagyá, s midőn a bitó lépcsőre lépett ezeket mondá:

„Nyugodtan halok meg, hazámát mindég szerettem, áruló nem voltam soha, s adja isten én legyek utolsó áldozat hazámért, — áldás hazámra.“

Ezután az utolsó előtti lépcsőn meg állva, felakasztója Vig Ferinek azon intésére, hogy még egyet kell lépnie, azt felelé, „mégis lépjek egyet?“ s ezzel zsebjeből egy kis üveget kirántva mérget ivott, s az utolsó lépést is megtéve, főhődját kérte, hogy becsületes kötelet hozzon, mire amaz azt válaszolá „Méltóságodnak ez is jó“ lévén pedig azon kötél kötőfék.

Alig végződven be ezen magicus jelenet, midőn előőreink egy lovas embert hoztak, kinél egy Jellacsichhoz címzett aláírástalan levél volt, mellyben Jellacsich arról tudósítatik, hogy „a bewuzsle“ a Galózdai 3-ik pincze egyik falában található, a Zichi kincseivel együtt.

Ekkor Vásárhelyi fiatal dicső hadnagy a Hunyadi csapatból vizsgálatra küldetvén, mint a 600,000 pftot egy ládában, mind pedig a Zichi kincseit más ládában megtalálta, s a cselédeket számra ötöt elfogta, kiket tegnap ide kísértünk.

Kétségtelen, hogy Zichi püspöknek is tetteleges része van az árulásban, de hiszen majd meg látjuk.

Eppen táborból távoztunkkor tartatott hadi törvényszék két Hunyadi csapatbeli köz ember felett, kik közül az első egy pisze piszkos egyén borzasztó árulásokat és gatzetteket vitt véghez, s egy fél óra alatt bitóra ítéltetett.

A másik pedig Jellacsichnak, mint hallottam Ertsibe, táborunk egyik jelentékenyebb részén, Jellacsichnak szállást csinált.

Iszonyatos, iszonyatos...

A vipera fajzat még a Hunyadi névtől sem rettent vissza.

Egyébként megnyugtatóul mondhatom, hogy Jellacsichtól a fővárosnak nem csak félnie nem kell, sőt őt mézes kalácscsal se lehetne ide csalni.

De azért magunkat el ne bizzuk, mert a sok fegyverszünetek tönkre tehetnek és Jellacsich vagy segítséget kaphat Bécstől, vagy Mórfele megszökhetik.

Azért fegyverre... A gyávat érje az örökös gyalázat, s legyen megbélyegezve fíról fíra. Az árulót érje a nemzet rettenetes átka és az örök isten végtelen bosszúja ezer izziglen...

Várady Antal.

Urban az erdélyi Jellacsich.

Mitől féltünk bekövetkezék. Az erdélyi kerületbe a camarilla ármányos politicájának sikerülni kezdett a testvéritelenség keserűérzetét föllángoltatni. E láng hihetőleg rombolni fog, s tán sok testvériség, egyenlőség szabadságért dobogó kebelt fog elhamvasztani. De se baj, mert nagy tettek kivételére áldozat kívántatik. Aztán pedig csak így lehet megmérni az embereket, hogy ki hány fontot nyom. Arról még szó sincs, hogy becsületes honfi vér ok nélkül ömöljön ki. Az igazságnak győzni kell. Előbb vagy később az mind egy. És ez így van. Hanem nekem ezélem egy pár reactionalis szellemű tény. Azért halljuk.

A mint mindenki előtt már tudva van Urban naszodi alezredesősége van a camarilla által legközelebről megbizva, e kerületbe zavart időzni elő, s aztán majd a zavarosba halásznai; vagy is akarom mondani az ő teendője zavarni, mert a halászat más jogai közé tartozand. És mit tett ezen ur? Lejőve Bécsből nyíltan kezdé beszélni, hogy ő a császári tekintély fenntartására kinevezett biztos, minden helységről 100 lélek után 2 ujonczot fog kiállítani. S ezt tudatá némely főispán urral, de igen királyi biztos urral is. Mit feleltek ezen urak nem tudjuk, de annyi igaz, hogy Urban ur szépen e vagy fenyegetésekkel már 70 falut csábitott sárgafekete lobogója alá esküdni. És a nép most is mind foly hozzá Naszódra, s hitosához Monorba. Mire esketik pontonként nem tudhatni, de elég az hozzá, hogy a nép megyei hatóságot nem ismer, — azt állítja, hogy ő hatarőr s parancsnoka Urban, — s tovább hogy ők 10 nap alatt fegyvert kapnak, akkor megmutatják mire esküdtek. Honnan kapnak fegyvert nem érthetni. De hiába ők csak gondolnak s lesz. Az evangéliom szerint mindenhatóság isteni tökély, — kanem közelebbi időkbe a reactionariusokra is rá ruházodott e tulajdon. Hm! Bizony szép dolog. Ho ho! Megálljunk egy kissé! No de odább.

Es mivel bujtogatják itt a népet?

Megmondom hogy az eszit senki se törje rajta. Hát itt biz azt mondják szogénynek, hogy a császár megadta a népnek a szabadságot, de ezért az urak megharagvának s most azért gyűjtnek katonát Vásárhelyt és Kolosvárt, hogy a császárt verjék meg, s őket ismét hajtsák Urdolgára. Nagyon szép s a nép? hiszi szentül. Akár 100 pap beszéljen, ellenkezőt velek el nem hitet. És tovább. A székelyt az oláh, s ezt az ellen bujtogatják. Jönnek vészharangok az oláh s százhe-lyekre, s rémülten meztelen fővel lóhalálba nyargalnak s kiáltják, tolvaj! Jönnek a magyarok végpusztulást előidézni. És jönnek székelyföldre hirdetni az oláhok elleneki rohamát. —

Önt pedig kedves Martius 15-ke ur szivesen kérem legyen jó e sorok mellé egy pár gombo-

czot igtatni, tudja amugy szokott modorával. És engedjen meg, hogy eddig a fenének is oda adtuk volna önt egy sustakért; mert lássa ön mi hittünk, s minthogy az evangéliomba a van írva „a ki hiszen üdvözül“ alig se tudok gondolni hogy csaloghatunk. Igen mert nem gondolok meg, vagy is ama szavakat nem jutott eszünkbe combinálni a körülte lévőkkal, hogy istenbe s szent igéibe, — nem pedig ördögbe vetett hit, az a mi üdvezit.

Vályi Elek.

Abony, sept. 29. 1848.

Szerkesztő!

Csernatonai barátom abonyi levelének Abonyt érintő néhány kifejezésére czáfolatul csak egy pár szót.

Abonyban a lehető legnagyobb lelkesedés uralkodik, a ki csak karját bírja fegyvert ragad, és holnap reggeli 6 órakor az alig 6000 lélekből álló Abonyból 1000 emberrel több induland a kun-sz.-miklósi táborba.

A hirtokasok földjeiket vetetlen, sőt szántatlan is hagyják, csakhogy annál több embert állit-hassanak ki; ugy többek közt Talián Károly polgártársunk tizenkötöd magával jól felfegyverkezve álland ki a sikra.

Magam is az abonyiakhoz csatlakoztam, ha táborunkban érdekes mi történik, értesitendem.

Kiss László.

Pécs, sept. 28.

Szerkesztő!

Ime a Pécsfelé jött horvát hadsereg ájövete-lének története:

September 23-kán a horvátok a Dráván meg-indulva, reggel 11 órakor szabad Szentkirály vá-roshoz (mellybe csupán nemesek laknak) és körül-fekvő helységekbe érkezvén, letelepedtek, itt szí-vesen fogadtattak a helybeli plébános Faddi, és Balasko Imre istenben boldogult adminisztrátori fő bíró által, kik kettős örömmel tót vászonbul ké-szített, de készen volt lebegőket kidugván, az nap a croatokat megvendégelték.

24-kén az egész csorda 6 bataillon megindul Pécs városa felé 1/2 12 órakor (két generális által, és több aggott hadnagyokból álló keverék) 5 ba-taillon 6500 főből álló sereg a várost meglep-te, a 6-dik bataillon 1200 ember Pécshez fél óra távolnyi helyen Rác-Város helységébe jó fegy-verekkel ellátva szállitott el.

Rott generális Mihálovics Imre nemzetőr őrnagynál, Philipovics generális pedig a püspöknél valának elszálásitva, és felosztott tisztekkel az nap délbe, és estve pompásan megvendégelve.

Mi az átszállított népet illeti, csendes jó nép, mintegy 1000 reguláris a többi összeszedett olly-féle ember, kinek fele gyenge beteges, és fiatal, más része túrhető erőbe álló, kinyílatkozott ma-

gát, hogy ő nem tudja hová, és ki ellen megyen, csak azt hallja, hogy magyarnak segítség kell, mert a magyar korona veszélybe vagon, és azt Bécsbe kell vinni, és menteni, ellenben, hogy a magyar ellen, mint barátja ellen, nem fog harcolni.

Az egész csapat, mely szent Mártonynál jött által a Dráván, Knezevics volt Verőce vármegye biztosa által vezetettek Pécsig.

Ezen csapat elején jövének 10 3 fontos ágyú és két kartács, nem különben több munitiók kocsik, mely császári Furvesen lovak, és kocsisokkal valának ellátva, és egy compánia által a mezőn őriztetve.

Elindulásuk bizonytalan volt, minthogy további rendelkezését várták Jellacsichnak.

Az itt lévő kenyérsütők közt dicsőretem érdemel Zsolnai János kenyérsütő, ki magát szorososan a ministerialis parancsokhoz tartván, még pénzért sem akart kenyéret süttetni, — éljen a becsületes hazafi, jó szüretet kívánunk neki.

Ez nap délután történt, hogy Baranya megye pandurjai a hegyháti járásban, egy rácz káplárt két közlegényvel, kik Jellacsichtól Pécsre stafétával küldettek, elfogadtattak, és a főbíróhoz kísértettek, annak honlétékor testvére által alszolgabíró Czirer Józsefhez utasítottak, az megtekintvén a ráczokat, magát pozitúrába tette, a levél 4 sarkalt, úgy a pecsétjét megvizsgálta, valának tartván, feleségét magához híván, tanakodott, mitévő legyen, még talán néhány falu biráit is összehívatta, factam dictum a pandurokat megerősítette kettővel, hogy a széki plébános kezébe ne kerüljön a levél, és béküldötte Pécsre Rott generálhoz, most ítéljen a publicum, milly magistratualista ez? — és nem pirul hibáját másokkal nevetés közt tudatni. Ó sz.-biró!!

Megérkezvén a stafeta 25-kén reggel Rott generalishoz, tüstént rendelés tételét az elindulásra, nagy lármá lön a városba, és ez nap délután 1 órakor kettős lépéssel a városból elintultak Kapos felé Somogy megyébe.

A Ráczváros helységéből elindult egy batajion valamivel később ment keresztül Péts várososon, és a midőn az Barátok utcáján, és nagy utcán keresztül mentek, Pétsi püspököt Scitovszkit Zsivioszták, hihető hogy ezek ő általa borraj tartottak, mivel észrevehető volt a bornak gőzse.

Itt semmi panasz nem volt a vendégek ellen.

Drága vezető Knezevics és nagy bizalmú barátjuk tőlük rövid időre búcsút vett, mondván a Pétsieknek, hogy még 5000 fog néhány nap múlva érkezni, azok eleibe megyen a Drávára vissza.

Oda érvén sept. 26-án nem 5000 ember hanem 20 szekér löszereket, öszvesen 80 akót, és 20 üres szekeret, mellyek a fegyveres 82 katonákat hordozta, szállította által a Dráván Baranya megyében, itt azonban az isméretes ügyes főbíró Sey Lajos kitudván járási szándékát, őtet az oldalán lévő 3 pandurral a mellet, hogy arany medaliával vörös szalaggal ellátva melle diszesített elfogadtatta, ki elfogadtatáskor a fegyveres katonákat a löpor mellett állókat felszólította, és reá parancsolt, hogy a főbíró 3 pandurral löjék agyon, de ezek a helyott, hogy tüzeltek volna, fegyverüket lábhoz ereszték.

Erre jobban felingerülve lévén a főbíró Knezevicsot, és melette lévő pandurt megkötöztette, és Mohácsra, hol gróf Bathányi főhormányzó tartózkodik átkísértette, kiis megérkezésekor tüstént a Statáriumnak kitétetett.

27-kén a Dráváról elindult 20 szekér löszerek az 82 fegyveres késérrökkel Pétsen keresztül utaztak, iparkodván, hogy az néhány nap előtt elindult csapatot elérhessék, kiindulván Pécsről Kaposnak Oroszló helységben Hrabovszky commandirozó hajadon testvére láta előtt, lelkes nemzet őrnagy Perczel Antal, néhány pécsi fiatal, és 150 fegyveres nemzetőrrel megtámadtattak, és minden löszerek, 82 fegyverek, és annyi emberek elfoglaltattak, és Mohácsra szállítottattak, ők minden ellenszegülés nélkül kénytelenek valának magukat megadni, minthogy azon perczbeni elindulásuk alkalmával váratlan támadtattak meg.

28-án Pécsről reggel 5 órakor Knezevics fejére hozandó ítélet hozása végett indultak Mohácsra a statárialis bírák, kik 10 órakor oda értek, de azon időre a lefegyverezett 82 ember is oda ért, valjon mi ítélet éri, azt csak holnap tudhatom, de az bizonyos, hogy a bíróság eloslása után a lefegyverezett Croáták a Dráváig kísértetni fognak, és onnan pedig haza utasítani.

A visszahagyott betegekből, kik közül 5 egy nap megholt, temetettek el, betegségük oka a meghűtés, s hideglelés, azok kik betegek mellett valának fegyverek vesztével vissza kísértettek.

A Kriegscassa minden pénze, mivel tegn ap este egy Johann Dragonus tiszt abból 4000 főt magával elvinni szándékozott, — de nem sikerült, ma 11 órakor további expeditio végett mohácsi sóházba szállított.

Azon, hogy Mihály Károly kapitány, a ki magát Perlásznál különösen kitüntette a ministerium által őrnagynak neveztetett, a posti publicum mint ide való fiának előmenetelén, nem különben édes atya Mihály Ignác nyugalmazott kapitány, kinek fojót az ősz hajok fedik, mint becsü-

letes magyar érzelmi haza polgárja fiának, megjutalmaztatásán — szívből örvendünk. —

S.
nemzetőr.

Ez most esett tudomra.

Tegnapelőtt Uj Gradiskáról egy lelkes érkezvén Pécsre, ez tegnappal hosszasan ideig conferentiáskodott a püspökkel, és délután vissza is utazott, mi dologba járt? azt senki se tudja, mert a püspöknek sok titkai vagynak, a mit nekünk tudni nem szabad.

H I R D E T É S E K.

Gőzhajók járása septemberben 1848.

Pestről Bécsbe mindennap reggeli 6 órakor

A dunagőzhajótársaság
főügyvivősege.

Magyar központi vasut.

Naponkinti indulások 1848-dik szeptember

1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. oz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 6 óra 30 percz.

„ „ tehervonat délben 11 órakor személyvonat délut. 1 1/2 óra.

„ „ Szolnokból Pestre. Tehervonat reggeli 4 óra 15 percz.

„ „ Személyvonat reggeli 6 óra 45 perczkor.

„ „ Személyvonat délután 1 óra 45 perczkor.

Pestről Vác felé reggel 7 órakor.

„ „ délután 3 óra 30 percz.

Vácról Pest felé reggel 8 óra 30 percz.

„ „ délután 5 „ 45 „

A magyar központi vasut igazgatósága által.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felolós szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László, Országut, Kunewalder-ház.